

Handläggare
Mats Larsson
Telefon: 08 508 301 01

Till
Kyrkogårdsnämnden
2014-06-10

Organistverksamhet i samband med begravningsceremoni

Förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden beslutar att nämndens finansiering av nuvarande organistverksamhet upphör den 1 januari 2015.

Mats Larsson
Förvaltningschef

Bakgrund

Kyrkogårdsnämnden beslutade 2013-04-11 i ärendet *Underlag för budget 2014 med inriktning år 2015 och 2016*. Av tjänsteutlåtandet framgick att förvaltningen avsåg att genomföra följande utredningsuppdrag och återkomma till nämnden i frågan:

”...Nämnden har givit en extra service och kvalitet till dödsboet genom att tillhandahålla organister vid begravningsceremonier. Det har varit en långvarig tradition vilket redovisats i ett antal ärenden till kyrkogårdsnämnden genom åren. Förvaltningens bedömning är att av kostnadsskäl kan inte längre denna extra service försvaras. Förvaltningen avser därför att i dialog med Svenska Kyrkan, Stockholms stift och begravningsbyråbranschen ta fram ett beslutsunderlag om hur en avveckling av verksamheten ska kunna vara genomförd senast till år 2015”.

I detta ärende redovisar förvaltningen utredningsläget och föreslår att nämndens finansiering av nuvarande organistverksamhet upphör den 1 januari 2015.

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår i detta ärende att nämndens finansiering av nuvarande organistverksamhet upphör den 1 januari 2015. Det finns ej lagligt stöd för att genom begravningsavgiften finansiera musik vid begravningsceremoni. Kostnaden på drygt 2,5 mnkr per år kommer därmed ej längre belasta begravningsavgiften.

Förvaltningen konstaterar efter dialog med Stockholms stift och Svenska Kyrkans arbetsgivareorganisation att stiftet ser positivt på att ta över ansvaret för organistspelningar i samband med begravningsceremonier enligt Svenska kyrkans ordning för de avlidna som varit medlemmar i Svenska Kyrkan.

Stockholms stift avser från den 1 januari 2015 att låta Enskede/Årsta församling ansvara för att samordna organistmedverkan till begravningsceremonier enligt Svenska Kyrkans ordning i stadens kapell. Arvodering till organisterna sker genom församlingen och finansieras av inomkyrklig clearing och verksamhetsbidrag från Stockholms stift. Liksom idag kommer organistmedverkan vid Hässelby begravningsplats kapell, Galärvarvskyrkogårdens kapell samt Västberga begravningsplats kapell undantas och administreras av respektive församling.

För ceremonier för icke medlemmar i Svenska Kyrkan, exempelvis borgerliga begravningsceremonier eller begravingar från annat samfund är det dödsboets ansvar att ordna eventuell musik i samband med begravningsceremoni. Detta ger begravningsbyråerna en möjlighet att utöka sitt utbud av tjänster till dödsboet. Kostnaden för organistmedverkan kommer då att finansieras av dödsboet och ej genom begravningsavgiften.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet vid sitt sammanträde 2014-06-03.

Svenska Kyrkans arbetsgivareorganisation och Svenska Kyrkan, Stockholms stift har getts möjlighet att sakgranska ärendet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsen beslutade den 21 september 2005 att samtliga stadens nämnder och bolag successivt skulle genomlysas fram till

år 2010. Syftet med genomlysningarna var att identifiera möjliga effektiviseringar och prioriteringar. Genomlysningarna genomfördes med stöd av utomstående konsulter. För kyrkogårdsnämndens del fick BDO Nordic Consulting Group AB uppdraget. Rapporten redovisades för Kyrkogårdsnämnden den 22 augusti 2006.

Genomlysningen beskrev en väl fungerande organisation. Analysen pekade på ett fåtal utvecklingsområden och möjligheter till ytterligare effektiviseringar. Ett sådant område var organistverksamheten. I konsultrapporten påpekades att begravningslagen inte anger att organist ingår i de tjänster som begravningshuvudmannen utan kostnad måste tillhandahålla dödsboet (Begravningslagen 9 kap 6§).

Frågan har därför vid ett antal tillfällen tagits upp i Kyrkogårdsnämnden genom åren. En enig kyrkogårdsnämnd gav vid sammanträdet den 22 april 2008 förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med en redovisning av organisternas medverkan vid begravningsceremonier. Uppdraget innebar att beskriva verksamhetens omfattning och kostnader samt att redovisa vilka alternativ som står till buds för allmänheten om staden inte längre skulle tillhandahålla musik vid begravningsceremonier. Nämnden beslutade vid sammanträde 2008-12-09 att återremittera ärendet för svar på kompletterande frågor. Uppdraget slutredovisades vid nämndens sammanträde 2009-12-15.

I tjänsteutlåtandet som låg till grund för nämndens återremiss 2008-12-09 konstaterade förvaltningen att det var helt klarlagt att begravningslagen inte anger musik vid begravningsceremoni i de tjänster som en begravningshuvudman utan kostnad ska erbjuda dödsboet. Förvaltningens utredning visade att det också var helt klarlagt att musiken vid begravningsceremonin enligt Svenska kyrkans ordning är ett ansvar för Svenska kyrkans församlingsverksamhet och att denna tjänst inte ingår i den del av begravningsverksamheten som ska bekostas av begravningsavgiften.

I ärendet konstaterade dock förvaltningen, efter dialog med dåvarande Svenska Kyrkans församlingsförbund, att frågan är betydligt mer komplex än vad den strikt juridiska tolkningen ger vid handen och att det borde finnas möjlighet att - mot bakgrund av det borgerliga huvudmannaskapet för

begravningsverksamheten- göra en mer pragmatisk tillämpning av lagen.

Frågan var snarast vilken service som staden som borgerlig begravningshuvudman vill ge sina medborgare - oavsett om de är kyrkotillhöriga eller inte.

Vid en presentation av frågan för begravningsbyråbranschens representanter på den så kallade BESK-gruppen framförde branschen att den ordning som under sekler vuxit fram i Stockholm för musik vid begravningsceremonier fungerat väl. Vidare framfördes att en förändring skulle vara till nackdel för företagsamheten och rimma illa med stadens ambition att ha ett gott företagsklimat. En ändring skulle medföra ett merarbete för byråerna och risk för att tiden mellan dödsfall och ceremoni ytterligare skulle öka. Begravningsbyråbranschens representanter trodde också att Svenska kyrkan då skulle överföra fler ceremonier för kyrkotillhöriga från stadens kapell till de egna församlingskyrkorna.

Förvaltningen konstaterade att förändringar som innebär att begravningsceremonier i stället för att hållas i stadens egna kapell hålls i andra lokaler skulle kunna medföra att förvaltningens kostnader för transporter skulle öka.

Förvaltningen kan nu, drygt fyra år senare, konstatera att frågan kommit i nytt läge. Kyrkogårdsnämndens ekonomi är ansträngd bl a beroende på stora underhållsbehov av våra anläggningar. Det finns inte längre ekonomiskt utrymme att ge extra service till medborgarna utöver vad begravningslagen anger.

De organister som tidigare varit anställda av Kyrkogårdsnämnden är sedan 2012 11 01 egna uppdragstagare (med F-skattsedel) och debiterar förvaltningen kostnaden efter genomförda uppdrag.

Förvaltningen konstaterar vidare efter dialog med Stockholms stift och Svenska Kyrkans arbetsgivareorganisation under hösten 2013-våren 2014 att stiftet ser positivt på att ta över ansvaret för organistspelningar i samband med begravningsceremonier enligt Svenska kyrkans ordning för kyrkotillhöriga. Genom att knyta samman all tjänstgörande personal i en organisation finns förhoppningen att höja kvaliteten ytterligare vid de begravningsceremonier som framförallt genomförs vid Skogskyrkogårdens fem olika kapell.

Stockholms stift avser från den 1 januari 2015 att låta Enskede/Årsta församling finansiera och ansvara för organistverksamheten i samtliga de begravningskapell staden som kommunal huvudman ansvarar för. Undantaget är liksom idag Hässelby begravningsplats kapell, Galärvarvskyrkogårdens kapell samt Västberga begravningsplats kapell. Redan idag sköter de lokala församlingarna organistverksamheten i dessa kapell som har få begravningsceremonier. I denna del sker därför ingen förändring. Ansvaret gäller endast begravingar enligt Svenska Kyrkans ordning för kyrkotillhöriga.

För ceremonier för icke medlemmar i Svenska Kyrkan, exempelvis borgerliga begravningsceremonier eller begravingar från annat samfund är det upp till dödsboet att ordna musik i samband med begravningsceremoni. Detta ger begravningsbyråerna en möjlighet att utöka sitt utbud av tjänster till dödsboet. Redan idag spelas det orgelmusik vid exempelvis borgerliga begravningsceremonier varför man kan anta att detta kommer att fortgå. Det kommer dock att finansieras av dödsboet och ej genom begravningsavgiften.

Förvaltningen samråder regelbundet med begravningsbyråbranschen i den sk BESK gruppen. Vid möte den 27 maj deltog Stockholms stift och Enskede/Årsta församling vid samrådet då föreslagen förändring av organistverksamheten presenterades. Vid möte uttryckte byråerna starka farhågor för hur den föreslagna förändringen påverkar byråernas arbetssituation då man vant sig vid den extra service som getts från Kyrkogårdsförvaltningen kring organistmedverkan.

Stockholms stads kyrkogårdsnämnd kommer ha fortsatt ansvar för begravningskapellen och att därmed se till att orglarna hålls i gott och fungerande skick.

Slutsatsen av förvaltningens utredning är följande:
Förvaltningen föreslår nämnden besluta att finansiering av nuvarande organistverksamhet upphör den 1 januari 2015 då det ej finns stöd i lag eller förordning att genom begravningsavgiften finansiera musik vid begravningsceremoni.

SLUT.